

30. jun 2016. godine

APR: Privreda u plusu, u 2015. dobit 144 milijarde dinara

Ukupna privreda Srbije je u 2015. prekinula seriju neprofitnog poslovanja, i završila godinu sa neto dobitkom od 144 milijarde dinara, kaže Ružica Stamenković, regulator u registru finansijskih izveštaja Agencije za privredne registre, dodavši da je i broj zaposlenih te godine povećan za 21.360.

Analizom finansijskih izveštaja za 2015. godinu koje je privreda dostavljala do kraja februara za statističke potrebe, rekla je Stamenkovićeva na konferenciji za novinare, utvrđeno je da je u 2015. ostvarena finansijska dobit od 144 milijarde, dok je 2014. privreda završila sa gotovo istim tolikom gubitkom - 133 milijarde dinara.

Sa neto dobitkom je poslovalo 54.475 privrednih društava, a njihova ukupna dobit je iznosila 467 milijardi dinara, što je 14,6 odsto više u odnosu na 2014. Istovremeno, 27.521 firma je ostvarila gubitak, koji ukupno iznosi 323 milijarde dinara, dok 10.846 preduzeća nije ostvarilo rezultate.

Bolji odnos i pozitivan rezultat privrede je, kako je rekla, rezultat boljeg poslovnog ambijenta, a iako ne negira i dalje prisutan problem visoke zaduženosti, nelikvidnosti i kumuliranih gubitaka, ističe da su značajni pomaci načinjeni.

Deo preduzeća, ne računajući javna, kao ni ona u privatizaciji ili stečaju, dakle firme koje posluju po tržišnim pravilima, ostvarili su dobit od 198 milijardi dinara.

Govoreći o javnim preduzećima, Stamenkovićeva je rekla da su ona u 2015. ostvarila neto dobit od 8,31 milijardu dinara, dok su u 2014. imala gubitak od 44 milijarde dinara.

U 2015. javna preduzeća su ostvarila ukupne prihode od 583,3 milijarde dinara, koji su veći od onih iz 2014. za 7,2 odsto. Ukupni rashodi iznosili su 572,9 milijardi dinara, što je smanjenje rashoda za 2,2 odsto u odnosu na 2014. godinu.

Stamenkovićeva je objanila da je, od ukupno 485 javnih preduzeća, njih 350 je prošlu godinu završilo sa dobitkom, a ta grupu preduzeća smanjila i broj zaposlenih za 739 radnika.

"Generalno, podaci pokazuju, da je u javnim preduzećima pokrenut proces štednje. Štednja je evidentna, a povećani su iznosi naplate potraživanja iz prethodnih perioda, koji se iskazuju kao prihodi i utiču na rezultate", navela je Stamenkovićeva.

Ukupan broj zaposlenih u javnim preduzećima je 115.113 radnika, piše u izveštaju APR-a.

Kako je navedeno, povećanje od 20.067 zaposlenih u odnosu na 2014, trebalo bi sagledati u kontekstu velike statusne promene koju je jedno javno preduzeće imalo kada mu je pripojeno sedam društava sa ograničenom odgovornošću, inače velikih sistema.

"Međutim, ako se izuzme efekat pomenute statusne promene, javna preduzeća na ukupnom nivou u 2015. beleže smanjenje broja zaposlenih za 739 radnika.

U izveštaju je navedeno da, iako javna preduzeća u domaćoj privredi čine samo pola procenta svih privrednih društava, ona učestvuju sa po 6,4 odsto u ukupnim prihodima i rashodima privrede, a u iskazanom neto dobitku i gubitku sa 5,8 odsto.

U njima je skoncentrisano 18,3 odsto poslovne imovine i nešto više od četvrtine kapitala, kao i 12 odsto ukupnog gubitka privrede.

Preduzeća u privatizaciji najveći gubitaši

Glavni generatori gubitaka su preduzeća u privatizaciji koja su u 2015. imala gubitak od 24 milijarde dinara, a koji je značajno smanjen za 66 odsto u odnosu na prethodnu godinu, međutim i broj privrednih društava u privatizaciji je smanjen sa 240 u 2014. na 96 u 2015. godini.

"Ta grupa u dogledno vreme treba da nestane", konstatovala je Stamenkovićeva.

Preduzeća u stečaju i likvidaciji u 2015. imala su ukupan gubitak od oko 39 milijardi dinara, što je veće za četvrtinu u odnosu na 2014.

Govoreći o pojedinačnim sektorima, Stamenkovićeva je rekla da su iz sfere negativnog u pozitivno prešli trgovina, prerađivačka industrija, saobraćaj i skladištenje, i oni su ostvarili dobit u 2015. od 50 milijardi, 38 milijardi i 13 milijardi dinara.

Dodala je da je u prošloj godini i broj zaposlenih povećan za 21.360, čime je zaustavljen trend njihovog šestogodišnjeg smanjenja na nivou privrednih društava u Srbiji.

Prema njenim rečima, i pored pozitivnih pomaka, nisu izostali problemi visoke zaduženosti i nelikvidnosti, što je uticalo na topljenje kapitala. Stepenn ukupne zaduženosti je blago povećan, na 1,84 naspram 1,8 od prethodne godine.

Analiza je, kako je objasnila, zasnovana na 92.842 privrednih društva. Oko 30.000 njih nije predalo finansijske izveštaje, što je kako je rekla, uobičajen broj, ali njihova dobit ili gubitak nije značjan i ne bi uticao bitno na statistiku.

"Do donošenja novog zakona zaključno sa 2013. godinom, Tužilaštvu smo podnosili prijave za privredni prestup, ali su oni uzimali u obzir samo one imaju promet preko 500.000 dinara, jer su ostali imali 'malu društvenu štetnost". A takvih je godinama bilo oko 1.500", objasnila je Stamenkovićeva.

Stamenkovićeva je rekla da od 2014, kad je stupio novi zakon na snagu, Tužilaštvo je promenilo stav, pa je APR sada u fazi podnošenja 30.000 prijava za one koji nisu dostavili izveštaje za 2014. godinu.

"Do kraja 2016. godine mi ćemo početi i sa podnošenjem prijava za one koji nisu podneli izveštaje za 2015", zaključila je Stamenkovićeva.

Udovički: Analiza rada PIO fonda još nije gotova

Potpredsednica vlade i ministarka državne uprave i lokalne samouprave Kori Udovički poručila je da bi problemima u vezi sa PIO fondom, trebalo da se pozabavi naredna vlada.

Kako je rekla, rezultati analize rada Fonda, odnosno organizacione strukture PIO fonda, koju sprovode stručnjaci Svetske banke, nisu gotovi i da je ona još u toku, ali da

preliminarni rezultati ukazuju na izvore problema za koje svi znamo.

- Ne može biti da u doba informatičkog društva, u zemlji koja je u velikoj meri vodila evidencije o svima i svemu, ne možete da dobijete konačno rešenje za penziju, po devet meseci i više - rekla je Udovički u Požegi, odgovarajući na pitanja novinara.

Kako je rekla, PIO fond jeste samostalna institucija, ali da niko nije izvan ili iznad države, te da nešto mora da se menja, ako je organizacija takva da košta, a da proizvodi "potstandardne rezultate".

Fiskalni savet: Bregzit nam neće nametnuti štednju

Član Fiskalnog saveta Nikola Altiparmakov ocenio je da izlazak Britanije iz EU neće dovesti do toga da Srbija mora da sprovodi dodatne mere štednje.

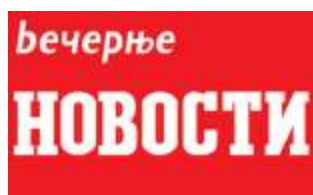

On međutim, ne spori da bi Bregzit mogao da dovede do blage recesije u EU, koja bi, u "crnom scenariju", mogla negativno da se odrazi na privredni rast Srbije.

"Ovo što smo videli je reakcija na tržištima u Evropi koja se oseća i u Srbiji. Ne mora da ima uticaj dugoročni, ali u nekom crnom scenariju to bi moglo da izazove neku blažu recesiju u EU, i koji bi negativno mogao da se odrazi na naš privredni rast", kazao je Altiparmakov za TV N1.

Prema njegovim rečima, još je rano da se o tome priča.

"Ako to ne bi bila ozbiljna recesija, ne bi zahtevala dodatne mere štednje. Bilo bi dovoljno istrajati u merama dogovorenim sa MMF-om, završiti reforme javnih preduzeća, dovesti redu lokalne samouprave, i ostalo što je planirano aranžmanom sa MMF-om u sledeće dve godine", kaže Altiparmakov.

Izvršenja: Četvrtak poslednji dan za opredeljenje

Poverioci do četvrtka moraju da se opredele da li da im izvršenja radi izvršitelj ili sud. Najviše starih potraživanja imaju komunalna preduzeća, ali i radnici za plate, roditelji za alimentacije...

SVI građani i preduzeća koji imaju stare predmete moraju najkasnije do četvrtka 30. juna u pisanoj formi da se izjasne pred sudom o tome da li žele da im izvršenje sprovede javni izvršitelj ili sud. U suprotnom, njihovi predmeti biće automatski obustavljeni! Ovo predviđa novi zakon o izvršenju i obezbeđenju (ZIO), koji u petak stupa na snagu.

Pred srpskim pravosuđem ima oko milion i po starih predmeta, od čega je najviše komunalnih i drugih dugova na osnovu verodostojnih isprava, a poverioci su EPS, "Infostan", "Telekom"...

Međutim, stotinama hiljada se meri i broj onih u

kojima su poverioci građani ili firme (dugovi između privatnih ili pravnih lica, neplaćene alimentacije, neisplaćene zarade...). Prema novom ZIO, ukoliko se poverilac do stupanja na snagu zakona ne opredeli za tip izvršenja, njegov predmet jednostavno prestaje da postoji.

Doduše, Zakon je poveriocima dao i jednu olakšicu: oni koji imaju stare predmete plaćaju samo polovinu predujma izvršiteljima.

Novi ZIO donosi niz novina, a ključna je bolja zaštita građana. Takođe, izvršitelji se sada zovu javni izvršitelji, čime zakon potencira da im država daje javna ovlašćenja. Tačnije, sud na njih prenosi deo svog autoriteta.

- Sud će i dalje određivati izvršenje i izvršitelja koga je poverilac pre toga izabrao i označio sudu - kaže javni izvršitelj Mirjana Dimitrijević, inače član Radne grupe za izradu ZIO.

Izvršitelj kog izabere poverilac mora da bude imenovan za područje tog suda (mesna nadležnost). Na primer, ukoliko je firma iz Beograda, a sporna nekretnina u Kragujevcu, onda je mesno nadležan kragujevački sud i tamošnji izvršitelj.

- Javni izvršitelji sada imaju sasvim nov položaj jer će odlučivati o svim pitanjima u izvršnoj fazi postupka, o čemu je do sada odlučivao sud. Recimo, odlučivaće o odlaganju izvršenja ili prigovoru trećeg lica. Predlog za odlaganje mogu da podnesu poverilac, dužnik, može da bude na osnovu postignutog sporazuma stranaka, ali i na predlog trećeg lica koje ima neko pravo na predmetu izvršenja - kaže Dimitrijevićeva.

Recimo, poverilac može da predloži odlaganje izvršenja na tri meseca, jer se dogovorio sa dužnikom o tome da u međuvremenu počne da mu isplaćuje dug. Treće lice može da uloži i prigovor i traži da se postupak izvršenja odloži do odluke o njegovom prigovoru, ili da se obustavi do okončanja parnice koju je pokrenuo.

Javni izvršitelj, kako ističe naša sagovornica, o predlogu ili prigovoru odlučuje rešenjem koje ima snagu sudske presude. Na njegovo rešenje nezadovoljne stranke mogu da ulože pravni lek (prigovor ili žalbu), a o tome odlučuje sud.

- Time se postiže sudska kontrola rada javnih izvršitelja i štiti ustavno pravo građana na pristup sudu - dodaje Dimitrijevićeva.

Tokom javne rasprave bilo je dosta primedaba da će, zbog uvođenja žalbe, izvršni postupci sada biti sporiji. Međutim, prema našoj sagovornici, efikasnost postupka štiti se kroz načelo hitnosti. Strogo su propisani rokovi za odlučivanje i izvršitelja i suda, a ko se o njim ogлуši - čeka ga disciplinska mera.

Koliko je država spremna da stane iza svojih javnih organa, možda najbolje ilustruje to što je za pretnje izvršitelju, baš kao i za pretnje policajcu ili sudiji, zaprećena kazna do šest meseci zatvora, a za napad i do osam godina.

PORODICA

Sudovi će u oblasti izvršenja zadržati četiri vrste ovlašćenja, kaže Mirjana Dimitrijević. To su, pre svega, izvršenja u oblasti porodičnog prava (oduzimanje i viđanje dece i mere u vezi s nasiljem u porodici, poput zabrane prilaska ili iseljenja nasilnika iz stana). Osim toga, tu je i vraćanje zaposlenog na rad, izvršenje kod smetanja poseda i izvršenje zabrane koju izriče sud (npr. zabrana dužniku da otuđi nepokretnost). Sudski izvršitelji dobijaju i jedno novo ovlašćenje - prilikom zajedničke prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari u vezi s njom.

Stambeni krediti i bez učešća

Banke nude stambene kredite ne zahtevajući od clijenata da daju svoj deo. Za ovakvu pozajmicu kamate su, međutim, duplo više i iznose 7,30 odsto

DA bi privukle što više clijenata, banke su počele da odobravaju stambene kredite i bez učešća i bez osiguranja kod Nacionalne korporacije. Malo je, međutim, koristi od toga, jer građani se teško odlučuju za ove zajmove, iako su podstanari. Glavni razlog su i dalje veliki prateći troškovi. Ako se odluče za kredit bez učešća i osiguranja, platiće duplo veću kamatu, nego za zajam pod standardnim uslovima. S druge strane, danas je teško obezbediti minimum 7.000 evra da bi se uzela stambena pozajmica od 30.000 evra.

Zbog toga, prema podacima Udruženja banaka Srbije, prošlog meseca je ukupan dug za stambene kredite iznosio 376,8 milijardi dinara ili za samo 2,2 milijarde dinara više nego krajem prošle godine. A prilike na tržištu su takve da nikada kamate nisu bile povoljnije nego sada i da već sa 2,76 odsto može da se uzme kredit za kupovinu stana. Banke su spremne i da refinansiraju ove zajmove za klijente koji su se zadužili pre sedam, osam godina po kamatama koje su bile znatno više nego sada, ali interesovanje je vrlo malo. Iako se

kredit refinansira troškovi su isti kao da se uzima novi zajam.

Neke banke su se odlučile da "olakšaju" građanima i da im ne traže ni učešće, niti osiguranje, ali sa kamatama koje su duplo veće nego kada se polaže učešće i kredit osigurava. Dakle, povoljnosti mnogo nema, ali onima koji moraju da se sada zaduže, a nemaju dovoljno novca za prateće troškove, ova ponuda završava posao.

Tako, na primer, za stambeni kredit od 30.000 evra, bez učešća i osiguranja kod NKOSK, kamata je 7,30 odsto, a mesečna rata 188,80 evra. Ako bi se položilo učešće i kredit osigurao, onda bi kamata bila 3,60 odsto, a rata 127,52 evra.

Стамбени кредити	
без учешћа и осигурања код НКОСК у еврима	са учешћем и осигурањем код НКОСК у еврима
ИЗНОС 30.000	ИЗНОС 30.000
Рок отплате 360 месеци	Рок отплате 360 месеци
Камата 7,30%	Камата 3,60%
Рата 188,80	Рата 127,52

Građani dakle koji nemaju novca za učešće i proviziju za osiguranje moraju da plate duplo veću kamatu, ali ne daju oko 6.350 evra inicijalnog troška, odnosno 6.000 evra za učešće i oko 350 evra za osiguranje kod NKOSK. Od pratećih troškova stambenog kredita, koje svakako svi moraju da plate, potrebno je još 20.160 dinara za overu založne izjave, 30.240 dinara za overu kupoprodajnog ugovora, 40 evra

za osiguranje nepokretnosti, 100 evra za procenu vrednosti nepokretnosti i 20.000 za taksu za upis hipoteke.

Kada se svi troškovi saberu, onda je sasvim jasno zašto je sve manje građana spremno da se zaduži.

STAMBENA ŠTEDIONICA

UKOLIKO neko ima već ima ušteđen deo novca za kupovinu stana, AIK banka, na primer, nudi povoljan stambeni kredit. Stambena štedionica je dugoročni namenski kredit u evrima koji omogućava da se kupi stan, rekonstruiše nekretnina, otkupi građevinsko zemljište, adaptira stambeni objekat i refinansira stambeni kredit. Kamata u zavisnosti od depozita iznosi od 2,67 do pet odsto godišnje.

ПОЛИТИКА

SRPSKI SISTEM Platiš kaznu, a i dalje ne možeš da registruješ auto!

U Srbiji stvari mogu i ovako da funkcionišu - ko ne plati prekršajnu kaznu ne može da registruje automobil. Ko plati kaznu, a državni server ne registruje plaćanje, takođe ne može da registruje vozilo.

Šalteri policijskih uprava, prekršajnih sudova i agencija za registraciju ovih dana su prebukirani. Stotine ljudi dolazi sa uplatnicama. Proverili su na svom kompjuteru i videli da im registar neplaćenih kazni daje zeleno svetlo.

Platili su kaznu zbog nevezanog pojasa, zbog korišćenja mobilnog telefona tokom vožnje ili zbog prekoračenja brzine. Međutim, kada dođu na šalter da registruju automobil, tamo im napomenu da nisu platili kaznu.

Neki odmah plate iako ne znaju šta, neki odlaze u sud gde im službenik na šalteru kaže da je sve u redu i da je njihov minusni saldo „sravnjen”. Ponovo odlaze u agenciju za tehnički pregled i registraciju vozila, gde kompjuter pokazuje da nisu platili. Ponovo se vraćaju u sud i tamo im navode: „Obratite se IT sektoru Ministarstva pravde”.

Jedan čovek je pozvao Ministarstvo pravde, ljubazno se predstavio i rekao da je kazna za prekoračenje brzine plaćena još u novembru prošle godine i da mu je u Prekršajnom sudu u Beogradu rečeno: „Vi ste čisti. U registru nemate neplaćenih kazni”.

U roku od sat vremena posle poziva, on je bio "čist" i na šalteru za registraciju vozila, koji mu je do tada pokazivao samo crveno svetlo.

Šta se dogodilo u tih sat vremena? Da li građani treba da zovu Ministarstvo pravde da bi server bio ažuran?

- Server se nalazi u prostorijama Ministarstva pravde u Nemanjinoj ulici i resetuje se svakih sat vremena. U početku je restovan svaka 24 sata, a sada na sat vremena. To znači da kada građanin dođe u prekršajni sud i pokaže treći primerak uplatnice u pisarnici, službenik zadužen za rukovođenje registrom neplaćenih kazni unosi podatak da je kazna plaćena i u roku od sat vremena na bilo kom računaru mora da se pokaže da taj građanin nema više neplaćenih kazni - tvrdi Aleksandar Ilić portparol Prekršajnog apelacionog suda.

Najbrži način da registar registruje plaćenu kaznu je donošenje uplatnice u prekršajni sud, poručuje Ilić. U slučaju da građanin samo uplati iznos na šalteru pošte ili banke, podatak o plaćenju kazni stiže u sud u roku od dan ili dva.

- To zavisi i od toga da li je uplata izvršena pre podne ili posle podne. Sve uplate elektronski stižu u trezor Narodne banke, u vidu kompresovanih fajlova. Sudovi imaju zaštićenu konekciju sa serverom Narodne banke. Kada službenici u računovodstvu ujutru dođu na posao, oni počinju sa otpakivanjem fajlova koje je sud dobio od banke. Službenik koji je zadužen za rukovanje registrom neplaćenih kazni sravnjuje podatke u registru na osnovu uplata iz fajlova u trezoru - objašnjava Ilić.

Međutim, građani tvrde da čekaju i po nekoliko dana da njihova uplata bude vidljiva.

- Beograd ima više hiljada uplata dnevno. Nemamo dovoljno zaposlenih koji unose podatke u registar. Ako u jednom danu imamo pet ili sedam hiljada uplata neplaćenih kazni, fizički nije moguće da to sve bude uneto u jednom danu. Zato se ponekad dešava da prođe i četiri do šest dana da bi server registrovao promenu - kaže Ilić za "Politiku".

Ponekad, međutim, nije problem u serveru, već u korisnicima registra koji bi, kako navodi Ilić, trebalo da kliknu na dugme "F5" ili "rifreš" na ekranu kompjutera, kako bi imali ažurirane podatke.

Jer, ako jedan kompjuter danima posle uplate nema podatak da je građanin platio kaznu, onda je reč samo o tome da ekran pokazuje stari podatak, iako se promena nalazi u informativnom sistemu.

- Ako nije izbrisana keš memorija, može da se pojavi stari podatak. Treba ponekad prisitnosti dugme F5 - kaže Ilić i dodaje da građanin može da dođe u pisarnicu suda, da potraži službenika zaduženog za registar, koji će odmah da "sravní" stanje, server u Nemanjinoj će uneti podatak za jedan sat, ali službenik u agenciji za registraciju vozila možda neće videti promenu ako ne pritisne "rifreš".

Dug za jedan dan narastao oko hiljadu evra

Rata stambenog kredita u švajcarskim francima odmah skočila posle bregzita. – Ekonomisti predviđaju da će Centralna banka Švajcarske sve učiniti da oslabi vrednost svoje valute

Samo dan pre bregzita, vlasnik kredita u švajcancima, sa ratom od 500 i ostatkom duga od 50.000 franaka – preračunato u evre banci je trebalo da otplati još 45.965 evra (valuta u kojoj je stan plaćen i u kojoj je urađena

procena nepokretnosti). Već sutradan, pošto je stigla vest da su Britanci izglasali izlazak iz EU, njegov dug je narastao na 46.891 evro, što je uvećanje od 926 evra za samo jedan dan.

Rata ovog kredita je u četvrtak iznosila 56.840 dinara, a u petak 58.045 dinara, što je uvećanje od 1.205 dinara, ali je danas već pala na 57.652 dinara, jer je švajcarac oslabio za nešto manje od jednog dinara i trenutno vredi 115,3 dinara. Glava boli čak i od računice, a neizvesnost u kojoj su se po ko zna koji put našli vlasnici oko 20.400 stambenih kredita, pokazala je da građani Srbije zaduženi u ovoj valuti imaju i te kako razloga za brigu.

Prema računici koju je za naš list napravilo Udruženje za zaštitu korisnika finansijskih usluga „Efektiva”, u trenutku podizanja ovog kredita (recimo, na isti ovaj dan 2008. godine), 50.000 franaka vredelo je oko 30.950 evra, a danas čak 15.000 evra više. U istom periodu rata od 500 franaka sa tadašnjih 24.525 dinara, narasla je na 33.500 dinara.

– Sve ove brojke, kao i dešavanja u svetu, potvrđuju da je švajcarski franak nestabilna valuta i da korisnici ovih kredita ne mogu znati ni šta može sutradan da ih zadesi. Narodna banka Srbije ima instrumente kojima brani vrednost dinara, ali je franak potpuno van kontrole. Jasno je da država i NBS ne mogu da utiču na kretanje kursa ove valute – kaže Dejan Gavrilović, predsednik „Efektive”.

Znajući da ne mogu da utiču na kurs franka zemlje iz okruženja rešile su problem kredita u švajcercima tako što su dozvolile konverziju kredita u evre po kursu na dan uzimanja kredita. Prva je to učinila Crna Gora, potom Hrvatska, a najavila je i Bosna i Hercegovina. Dok je Mađarska omogućila njihovo konvertovanje u forinte.

Gavrilović kaže da su ovi krediti proglašeni neustavnim čak i u zemljama iz kojih banke koje posluju u Srbiji dolaze, kao što je slučaj u Austriji.

Gavrilović podseća da su u Srbiji krediti u švajcarskim francima zabranjeni 2011. od kada je nemoguće novo zaduživanje ili refinansiranje u ovoj valuti čime su vlasnici stambenih kredita praktično zaključani u svojim ugovorima.

– Iako je država ovim potezom priznala da je reč o štetnim kreditima, postojećim dužnicima nije omogućila da izađu iz štetnih ugovora, nego je pod pritiskom javnosti ponudila četiri modela otplate koji tek neznatno smanjuju mesečnu obavezu, ali ih ne oslobađaju dužničkog ropstva i neizvesnosti u kojoj se po ko zna koji put nalaze – objašnjava naš sagovornik i dodaje da je jedino rešenje da se krediti konvertuju u dinare ili evre po kursu na dan uzimanja kredita. On uverava da bi rešavanjem ovog problema država spasila i poreske obveznike, jer u slučaju propasti većeg broja dužnika u švajcarskim francima, ona bi morala da spasava banke, preko Nacionalne korporacije za osiguranje kredita, svojim, odnosno novcem građana Srbije, navodi on.

Kako stvari stoje jedini spas za zadužene u francima je Centralna banka Švajcarske. Finansijski stručnjaci predviđaju da će ona nastaviti da sprečava veće jačanje franka. Dušan Uzelac direktor portala „Kamatica” objašnjava da su japanski jen i švajcarski franak najstabilnije valute koje se u krizama, poput ove sa evrom, smatraju sigurnim lukama za one koji imaju rizik u nekoj drugoj valuti.

– Ovo je više psihološki pritisak na švajcarac jer je povećana tražnja za njim, a ne realan efekat osnaživanja i to će proći za nekoliko dana. Švajcarska Centralna banka će uraditi sve da franak indirektno oslabi jer se ovakvi potresi negativno ogledaju na njihovu privredu, postaju manje konkurenti. Poznato je da oni destimulišu bilo kakav posed švajcarskog franka ne bi li ga oslabili – objašnjava Uzelac.

Nenad Gujaničić, iz Vajs brokera, kaže da, nažalost, kad god se dese neki nepovoljni događaji koji mogu ugroziti rast globalne ekonomije, građani stradaju kao kolateralna šteta. U takvim okolnostima u prvi plan pred investitore iskaču relativno sigurne investicione alternative: državne dužničke hartije, zlato, japanski jen, švajcarski franak...

– U ovakvim slučajevima švajcarac jača ne kao posledica ekonomskih kretanja u toj zemlji, već isključivo usled toga što ga ulagači vide kao sigurno utočište. I obrnuto. Kada se oporavi evropska ekonomija, stope rasta budu više od trenutnih i ne bude toliko neizvesnosti po pitanju globalne privrede, švajcarac će značajno oslabiti u odnosu na evro – smatra Gujaničić.

Lokalna samouprava: Povećanje poreza jedina mogućnost

Novi zakon o lokalnoj samoupravi, koji bi uskoro trebalo da bude usvojen, koji predviđa smanjenje transfera lokalnu iz republičkog budžeta za osam milijardi dinara, izazvao je burne reakcije u opštinama širom Srbije.

Čelnici lokalnih samouprava upozorili su da će manjak koji im se pojavi u kasi morati da nadoknade povećanjem poreza na imovinu, a privrednici strahuju da to za njih znači nove parafiskalne namete.

Mandatar za sastav nove vlade Aleksandar Vučić poručuje da neće dozvoliti da se ti troškovi nadoknađuju kroz nove namete za privredu i naglašava da su izmene o transferu za

lokal neophodne.

Takve promene pozdravlja i Fiskalni savet Srbije gde podsećaju da je za lokal starim zakonom iz budžeta odvajano 40 milijardi dinara, ali da ta sredstva nisu potrošena na kapitalne investicije, već na plate zaposlenih u upravama.

Komentarišući novi zakon o lokalnoj samoupravi, predsednik opštine Svilajnac, Predrag Milanović, kaže da povećanje poreza na imovinu jeste jedina opcija kojom raspolažu lokalne samouprave. Kako kaže, tu nema velike matematike, kasa je kao kućni budžet, ono što se na jednom mestu izgubi, mora se nadoknaditi na drugom.

Svi drugi nameti su zakonom ograničeni, tako da porez na imovinu ostaje jedino što se može povećati. On naglašava da postoji problem broja građana u Srbiji koji ne plaćaju porez na imovinu i dodaje da je bolja naplata rešenje.

Prema njegovim rečima, najlakše je podizati porez onima koji plaćaju, dok sa druge strane, mnogi ne plaćaju. Srbija na taj način subvencionise bogate ljude. Ne može se praviti poreska politika bez socijalnih karti. Nema potrebe da recimo u Svilajncu plaća vodu 0,4 dinara onaj ko ima platu 1.000 evra kao i onaj koji ima platu 100 evra. Subvencije za račune moraju imati samo oni koji su socijalno ugroženi. Zašto bi na primer jedan Panasonic, koji ostvaruju milionske profite plaćao 60 dinara hiljadu litara vode, pita Milanović.

Altiparmakov: Državna preduzeća se moraju rešiti

Poreska naplata je jedan od ključnih delova programa sa MMF, a opet poreska uprava nije smela da zapošljava nove radnike, i postoji manjak poreznika, kaže član Fiskalnog saveta Nikola Altiparmakov.

"Bolja borba protiv sive ekonomije je bila svojevrsni džoker iz rukava vlade Srbije. To je ključni segment za punjenje budžeta, i privrednu aktivnost. Vlada Srbije je donela program, ali zbog neadekvatnog tretmana, poreska uprava do sada nije smela da zapošljava nove radnike, a tu imamo manjak radnika - ima manjak poreznika. Plate u poreskoj upravi nisu konkurentne sa privatnim sektorom, i ne može da zadrži kvalitetne kadrove,

dakle tu je velika institucionalna slabost", kaže Altiparmakov i dodaje:

"Isto kao sa lokalom, problemi koje sada rešavamo su nastali 2009-2011. U penzionom su nastali 2008, kada su povećane penzije posle izbora".

Šef misije Međunarodnog monetarnog fonda Džejms Ruf poručio je prilikom poslednje posete Srbiji da ne bi trebalo povećavati plate i penzije ni ove, ni sledeće godine.

Potom se oglasio Fiskalni savet i bio još oštriji - lična primanja treba da ostanu zamrznuta i u 2018. godini.

"Imamo javni dug, trošili smo više nego što smo zarađivali. Sada ćemo morati da štedimo dok se privredna aktivnost ne oporavi dovoljno da možemo da povećavamo primanja", kaže Altiparmakov.

Jedna od stvari koja će biti predmet razgovora sa MMF će biti i subvencije.

"Sama cena struje nije dovoljno rentabilna da bi obezbedila EPS-u da investira u nova postrojenja. Segment državnih preduzeća se mora rešiti. Kasnimo 15 godina sa privatizacijama. Još 2001. godine je bilo priče da ne može da se vodi socijalna politika prema javnim preduzećima. EPS, Srbijagas, Železnica - reforme se nisu sprovodile kako je trebalo, sada je to došlo na red. Neophodno je ustanoviti da javna preduzeća moraju tržišno da posluju", kaže Altiparmakov.

Dodaje da su veliki problem finansije na lokalnu.

"Zakon o finansiranju lokalne samouprave, kritikovali smo i mi i MMF. Lokalnim upravama su data velika sredstva bez obaveza. Najveći deo sredstava je otišao u novo zapošljavanje, a ne na infrastrukturne projekte. To je otvorilo rupu u Republičkom budžetu. Deo tih sredstava mora da se vrati u budžet, a da se lokalne samouprave više nadziru", kaže Altiparmakov.

On navodi da veruje da Bregzit neće dovesti do toga da Srbija mora da sprovedi nove mere štednje.

"Ovo što smo videli je reakcija na tržištima u Evropi koja se oseća i u Srbiji. Ne mora da ima dugoročni uticaj, ali u nekom crnom scenariju to bi moglo da izazove neku blažu recesiju u EU, i koji bi negativno mogao da se odrazi na naš privredni rast", kaže Altiparmakov.

Još je rano pričati o tome, kaže on.

"Ako to ne bi bila neka ozbiljna recesija, ne bi zahtevala dodatne mere štednje. Bilo bi dovoljno istrajati u merama MMF, završiti reforme preduzeća, dovesti redu lokalne samouprave, i to što je bilo planirano aranžmanom MMF u sledeće dve godine", kaže Altiparmakov.

Sva dokumenta samo uz ličnu kartu

Građani će ubuduće samo s ličnom kartom moći da vade nova dokumenta, izjavila ministarka za državnu upravu i lokalnu samoupravu Kori Udovički, naglasivši da gradske uprave više nemaju prava da od građana traže podatke koje već imaju u evidenciji.

Udovički je, nakon razgovora s gradskim rukovodstvom Čačka i načelnicima gradskih uprava, dodala da će sve lokalne samouprave u Srbiji do kraja godine morati da se pridržavaju tih novih pravila.

„Pozivam građane da insistiraju kod gradskih uprava da je lična karta dovoljan dokaz, to je javna isprava i nema potrebe da se uz nju još traže i podaci o državljanstvu ili iz matične knjige rođenih koji su u njoj“, rekla je Udovički.

Ona je dodala da se u ministarstvu već pripremaju inspekcije koje će u narednom periodu proveriti da li se i kako primenjuje Zakon o opštem upravnom postupku.

Ona nije htela da odgovori koliko je radnika iz državnih službi dobilo otkaz u okviru racionalizacije zaposlenih, ističući da je te podatke iznela na konferenciji za novinare u Beogradu i da „nema novih brojeva“.

Nemački ekonomisti za odlazak u penziju posle 67. godine

Velika većina nemačkih profesora ekonomije (61 odsto) podržava podizanje starosne granice za penzionisanje na iznad 67 godina, pokazalo je novo istraživanje.

Da granica za penzionisanje treba da bude 67 godina, kao sada, smatra 37 odsto ekonomista dok nepunih 2 odsto

misli da treba da bude vraćena na 65 godina, saopštio je danas ugledni nemački institut Ifo.

Većina ekonomista u Nemačkoj zalaže se ili za povezivanje granice za penzionisanje sa očekivanim životnim vekom ili za starosnu granicu za penziju između 68 i 70 godina.

U ovomesečnom istraživanju panela ekonomista instituta Ifo i lista Frankfurter algemajne cajtung učestvovali su profesori ekonomije sa nemačkih univerziteta koji su odgovarali na pitanja o granici za

odlazak u penziju, održivosti penzijskog sistema i reformi.

S obzirom na demografske promene u Nemačkoj, pitanje penzija vratilo se u političke debate i svakako bi moglo postati ključno pred izbore za Bundestag 2017. godine.

To pitanje takođe je značajno za javne finansije jer su penzije najveća stavka u rashodima u nemačkom saveznom budžetu. Veći deo te potrošnje ide na subvencionisanje univerzalne penzijske šeme.

"Neverovatno je koliko mnogo kolega podržava podizanje starosne granice i koliko ih penzionisanje sa 63 godine smatra greškom ekonomske politike. To političarima treba da bude tema za razmišljanje", rekao je direktor Ifo Centra za javne finansije i političku ekonomiju Niklas Potrafke.

Kako je saopštio institut Ifo, 66 odsto članova panela potpuno se slaže da je "uvođenje starosne granice od 63 godine bez odbitka od penzije posle 45 godina uplaćivanja doprinosa greška ekonomske politike". Sa tim se delimično slaže 19 odsto učesnika u istraživanju.

Iza takvog rezultata krije se činjenica da se velika većina ekonomista ne slaže sa stavom da je sadašnji penzioni sistem "postavljen da bude održiv i da može da garantuje penzije dovoljno visoke za život".

Kao instrument za održivo finansiranje penzionog sistema na dugi rok 85 odsto anketiranih vidi podizanje granice za odlazak u penziju. Kao drugi faktori navode se niže penzije (35 odsto ekonomista), povećanje penzijskih doprinosa i poreza (24 odsto).

Kada je reč o reformi penzijskog sistema, ekonomiste su pitali da li su za opciju obaveznih privatnih ili korporacijskih penzijskih planova. Stavovi su podeljeni i 42 odsto se potpuno ili delom slaže da to treba da bude obavezno za sve, isti procenat se ne slaže a ostali su neodlučni.

Na pitanje da li broj dece koju neko ima treba da utiče na visinu njegove penzije 55 odsto ispitanika je odgovorilo da se potpuno ili delom slaže za uvođenje te opcije a 32 odsto je potpuno ili delom protiv.

ДНЕВНИК

Стратешко повлачење српског краља шећера

По други пут Миодраг Костић, такозвани српски краљ шећера продаје шећеране. Прво је купац био немачки Нордцукер, а сада ће газда бити његов колега с југа, такође немачки Судцукер. Тачније, аустријска Аграна која је пак део „јужног” немачког концерна.

Нордцукер је 2006. године преузео Костићеве шећеране, али их је српски краљ шећера 2010. године откупио од Немаца, а сада их опет продаје. Ни тада, а ни сада се не зна по којој цени ће се обавити трансакција. То јест, ко је коме колико платио и колико ће платити за шећеране.

Елем, аустријски концерн за производњу шећера, скроба и воћа Аграна намерава да преузме већински део српског произвођача шећера Суноко, саопштио је тај концерн. Са власницима Суноко, компанијом Агри Еуропе Цупрус потписано је писмо о намерама са циљем постизања договора о преузимању већинског удела, прецизирано је у саопштењу Агране.

Суноко је, како истиче Аграна, највећи прерађивач шећерне репе на Балкану. За потписивање споразума о преузимању потребна је, након одобрења Управног одбора Агране, дозвола надлежних државних институција, додаје се у саопштењу.

Компанија МК Група Миодрага Костића саопштила је да је потписала предуговор о стратешком партнерству са компанијом Аграна из Аустрије, која је регионални лидер у производњи шећера, а део је највећег произвођача шећера у Европи, немачког Судцукера АГ.

“Наредне 2017. године ће у Европској унији бити спроведене радикалне мере реформе у индустрији шећера – укидање квота. Ово ће водити до значајних промена и само најпродуктивнији европски произвођачи ће имати перспективу. Због тога компанија Суноко, чланица МК групе, види своју будућност са највећим произвођачем у Европи”, наводи се у саопштењу МК групе.

Како се додаје, од тог партнерства ће имати користи произвођачи шећерне репе у Србији, јер ће бити донето најновије знање које ће омогућити подизање приноса наших произвођача, као и омогућити одрживост и извесну будућност српским произвођачима шећерне репе. Сем тога, Суноко ће у српским фабрикама шећера повећати производњу и извоз.

Суноко је водећи произвођач шећера у југоситочној Европи са шећеранама у Врбасу, Пећинцима и Ковачици. Годишња производња је око 300.000 тона. Аграна је у последњој кампањи преузимања шећерне репе 2015/16. прерадила око 5,4 тона и из тога произвела око 800.000 тона шећера. У сегменту шећера Аграна је присутна, поред Аустрије, у Босни и Херцеговини, Румунији, Словачкој, Чешкој и Мађарској.

Већ дуже Аграна најављује улазак на српско тржиште, које је, како су истицали из менаџмента, веома занимљиво за ову компању.

Да ли се овде ради о стратешком партнерству или стратешком повлачењу српског краља шећера из индустрије коју следеће године чекају велике промене на европском тржишту није толико ни битно колико чињеница да и ни на домаћем тржишту после доласка новог играча ништа више неће бити исто.

Цена ће се тек сазнати

Колико ће Костић добити за шећеране вероватно знају само он и људи из Агране, а да се не би „гађали” подацима можда за процену може да послужи чињеница да је само у шећерану у Пећинцима у последњих неколико година инвестирао скоро 30 милиона евра. У све шећеране тком последњих неколико година уложено је око 150 милиона евра, тврде у самом Суноку.

Пећинци су врхунска фабрика, коју Костић сигурно неће дати јефтино. Врбас је с мало старијом опремом док је ослабија Ковачица. Да ли све ове шећеране вреде колико је у њих уложено или више, колики део продаје Костић и колико ће он новца добити за Суноко, то ће се тек видети. Вредност шећерана последњих година је пала због пада цена шећера на светском тржишту.

Позната је чињеница да је купац за једну војвођанску шећерану, која није Костићева, када је шећер био преко 700 евра по тони нудио 70 милиона евра, али власници нису хтели да је продају. Сада када је шећер око 360 евра те исте газде би били задовољни када би за фабрику добили 20 милиона евра.

Фирма с Кипра

Агри Еуропа, коју Агрона наводи у свом саопштењу, је холдинг компанија која је у власништву Миодрага Костића а регистрована је у Лимасолу на Кипру. Како стоји на званичном сајту Агри Еуропа, она консолидује пословне ентитете у власништву господина Миодрага Костића и његове породице, а који се баве производњом шећера, меса и месних прерађевина као и пољопривредном производњом и трговином пољопривредним производима у Србији и Украјини. Компаније које улазе у састав Агри Еуропа групе су следеће: МК Грууп (произвођачи трговац пољопривредним производима у Србији), Карнекс (водећи српски произвођач меса и месних прерађевина), Суноко (водећи српски произвођачи извозник шећера) и АгроИнвест (произвођач пољопривредних производа у Украјини).

Агри Еуропа је једна од највећих вертикално интегрисаних пољопривредних компанија на Балкану која послује по принципу "од поља до трпезе". У више појединачних компанија, Агри Еуропа запошљава 4.500 људи на сталним, парт-тима и сезонским пословима. Тренутно обрађује, уговара производњу и обавља трговину пољопривредним производима површним са преко 265.000ха земље у Србији и Украјини.

Predstavnici EPS-a i EBRD-a o investicijama u Kolubaru

Javno preduzeće "Elektroprivreda Srbije" saopštilo je da su članovi Odbora direktora Evropske banke za obnovu i razvoj razgovarali u Lazarevcu s poslovođstvom te kompanije o realizaciji investicije u Rudarski basen "Kolubara" i finansijskom restrukturiranju EPS-a, koje je podržala ta finansijska institucija.

Tokom posete "Kolubari" direktori EBRD-a sastali su se i s predstavnicima mesnih zajednica Vreoci i Zeoke.

Kako je saopšteno, glavna tema sastanka u Lazarevcu bila je status realizacije prvog "zelenog" projekta u JP EPS i RB "Kolubara", najvećeg investicionog projekta u rudarstvu, koji se finansira kreditima EBRD-a i Nemačke razvojne banke (KfW).

Na sastanku je rečeno da taj projekat nabavke nove proizvodne opreme za površinske kopove i sistema za upravljanje kvalitetom uglja doprinosi zaštiti životne sredine i efikasnijem poslovanju EPS-a.

Direktori EBRD-a obavešteni su i o procesu reorganizacije kompanije, kao i o nastojanjima EPS-a da u koordinaciji s državnim organima i resornim ministarstvima stvori uslove za dugoročno planiranje eksproprijacije, koja je prvi korak za otvaranje novih kopova.

Posebno je naglašena važnost novog ugovorenog kredita od 200 miliona evra za finansijsko restrukturiranje EPS-a, koje bi dugoročno dovelo do podizanja korporativnih standarda, energetske efikasnosti i poboljšanja zaštite životne sredine.

Izvršni direktor za proizvodnju uglja u EPS-u Slobodan Mitrović istakao je da to preduzeće ima velike obaveze nasleđene iz prošlosti, ali i velika očekivanja u sadašnjosti za ispunjenje proizvodnih planova, uz poštovanje visokih standarda zaštite životne sredine i vođenje odgovorne socijalne politike.

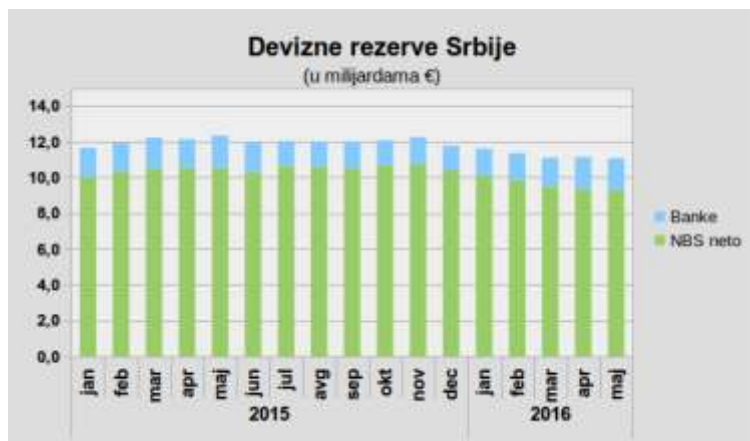
Predstavnici mesnih zajednica Zeoke i Vreoci istakli su da su zadovoljni dobrom saradnjom s kompanijom u poslednje dve godine, tokom kojih su ispunjeni svi dogovori. Saglasni su s planom EPS-a za raseljavanje stanovništva u narednom periodu i da je eksproprijacija domaćinstava iz ovih naselja u obostranom interesu, kako stanovnika ovih sela, tako i JP EPS-a.

MONDO/AGENCIJE

Pale devizne rezerve, ali porasla štednja građana

Ukupne devizne rezerve Srbije na kraju maja iznosile su 11,05 milijardi evra, a štednja građana u bankama 8,8 milijardi evra.

Kako je danas objavila Narodna banka Srbije (NBS), ukupne devizne rezerve (državne sa obaveznim rezervama komercijalnih banaka) su krajem tog meseca bile za oko pola milijarde evra manje u odnosu na januar.

Devizne rezerve banaka su u maju iznosile 1,78 milijardi evra.

Kako je navedeno u najnovijem Statističkom biltenu Narodne banke, ukupne devizne rezerve na kraju januara ove godine iznosile su 11,56 milijardi evra, a devizne rezerve banaka 1,46 milijardi.

Devizne rezerve su manje delom i zbog intervencija centralne banke na odbranu kursa dinara, za šta je od početka godine potrošeno 860 miliona evra.

Za razliku od deviznih rezervi, količina novca koje građani drže u bankama je sve veća.

Ukupna štednja građana Srbije u poslovnim bankama iznosila je u maju 1.089 milijardi dinara, što je oko 8,8 milijardi evra po srednjem kursu Narodne banke Srbije.

Prema podacima iz najnovijeg Statističkog biltena NBS za maj 2016, štednja stanovništva je u maju skočila za 14 milijardi dinara u odnosu na april, odnosno za oko 116,6 miliona evra.

Od ukupnog iznosa štednje u maju, dinarska je bila "teška" 47,26 milijardi dinara, dok je na deviznim štednim računima bilo 1.042 milijarde dinara (oko 8,4 milijarde evra), prema pokazateljima iz majskog biltena NBS.